

Elämän
tähden

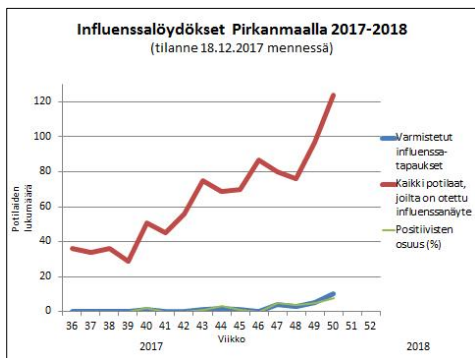
Tays INFEKTIO

Ajankohtaisia infektiotietoja 2017 • Nro 8 / 20.12.2017

Hengitystieinfektiotilanne Pirkanmaalla joulun alla 2017

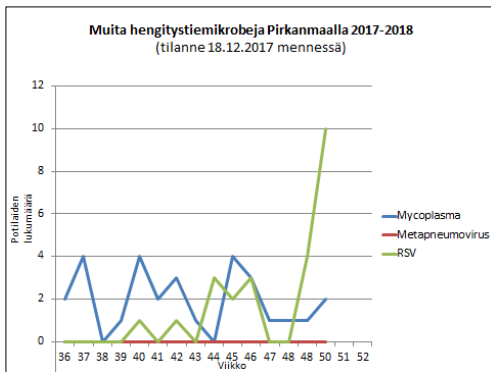
Ayl Pertti Arvola, Tays

Kuluvan talven influenssaepidemia ei ole vielä alkanut Pirkanmaalla. Tällä hetkellä elämme epidemiaa edeltävää aikaa, jolloin influenssatapauksia löytyy muutamia viikossa ja tapausmäärät ovat hitaassa nousussa, mutta jyrkempää influenssapotilaiden määrän nousua ei ole vielä ilmaantunut. Tavanomaisesta poiketen tähän mennessä Pirkanmaalla todetuista influenssoista lähes 2/3 on ollut influenssa B-viruksen aiheuttamia. Yleensä B-virus on ollut valtaviruksena vasta influenssakauden lopulla.

Tilanne on sama koko Suomessa. Epidemia ei ole vielä alkanut ja terveyskeskusten "influenssakäyntien" määrien perusteella arvioituna influenssa-aktiivisuus on toistaiseksi pysynyt koko maassa matalana tai normaalina. THL:n asiantuntijalaboratoriossa on tähän mennessä voitu tyyppittää tarkemmin vain vähäinen määrä influenssanäytteitä, eikä tämän kauden valtavirusta pystytä vielä arvioimaan. Tiedossamme ei vielä ole, mikä influenssaviruskanta tulee tällä kaudella leviämään suomalaisessa väestössä ja vastaako se influenssarokotteessa olevia kantoja. Koko maassa on nähtävissä alkukauden influenssa B-viruksen dominanssi samoin kuin Pirkanmaalla.

Tulevaa influenssakautta odotellessa ovat muita hengitystieinfektioita sairastavien potilaiden määrät talven edetessä lisääntymässä Pirkanmaalla, mikä näkyy diagnostisten näytteiden ottamisen lisääntymisenä. Tavallisia nuhakuumevirusten (kuten rinovirukset) aiheuttamia tauteja esiintyy paljon. Myös RS-virus on löytynyt sekä lapsilta että aikuisilta. Toistaiseksi metapneumovirusta, joka voi aiheuttaa influenssan tapaan vakavan taudin, ei ole esiintynyt. Muutamia *Mycoplasma pneumoniae* -bakteerin aiheuttamia hengitystieinfektioita on nähty jo syksystä alkaen jonkin verran edellistä kautta enemmän, mutta ainakaan toistaiseksi ei erityisen suurta epidemiaa ole kehittynyt.

Influenssarokotteen ehtii vielä hyvin ottaa. Oseltamiviiri tehoaa edelleen sekä influenssa A että B viruksiin, joten viruslääkitystä kannattaa käyttää vaikeaoireiseen influenssaan sairastuneilla kuten esimerkiksi sairaalahoitoa influenssan vuoksi tarvitsevilla potilailla. Heillä diagnostiikassa käytetään ensisijaisesti [PCR-testejä](#).

Probioottien turvallisuus *Infektiolääkäri Juha Rannikko, Tays*

Euroopan lääkevirasto EMA on käsitellyt *Saccharomyces boulardii* -probiootin turvallisuutta muun muassa Suomesta raportoitujen fungemia- eli hiivaverenmyrkytystapausten vuoksi. Precosa®-probiootin myyntiluvan haltija Biocodex on yhdessä Fimean kanssa lähettänyt terveydenhuollon ammattilaisille tiedotteen, missä kerrotaan valmisteen olevan vasta-aiheinen keskussairakimokanyylipotilaiden lisäksi myös kriittisesti sairailta ja immuunipuutteisilla.

Infektioyksikkö haluaa muistuttaa, että immuunipuutteisilla ja kriittisesti sairailta myös muut probioottivalmisteet voivat aiheuttaa systeemisiä infektioita. Tämä on harvinaista, mutta katsomme, että kaikkien probioottien käyttö esi-

Syyhyä esiintyy nyt runsaasti *Infektiolääkäri Janne Laine*

Pirkanmaalla on esiintynyt tänä vuonna tavanomaista enemmän syyhytapauksia. Määrän lisääntymistä on vaikea pukea numeroiksi, koska syyhytapaukset eivät varsinaisesti rekisteröidy mihinkään. Syyhyä koskevat yhteydenotot Infektioyksikköön kuitenkin ovat etenkin vuoden jälki-puoliskolla selvästi lisääntyneet.

Yksittäisiä syyhytapauksia koskevia kyselyjä on tullut paljon, mutta myös useita epidemioita tai epidemiaepäilyjä on selvitetty. Epidemia- ja altistustilanteita on ollut kouluissa, päiväkodeissa, vuodeosastoilla ja kehitysvammahuollon piirissä. Epidemiatilanteita on ollut ympäri Pirkanmaata, mitään selvää maantieteellistä keskittymää ei ole havaittavissa. Perimmäistä syytä syyhyn lisääntyneelle esiintyvyydelle on vaikea edes arvailla, koska yhdistäviä tekijöitä ei juurikaan ole. Saattaa olla niin, että syyhy on syystä tai toisesta nyt tavallista yleisempää väestössä ylipäätään ja epidemiat vain heijastavat tätä.

Syyhyn pääoireet ovat ihottuma sekä kutina, joka on häiritsevää etenkin öisin. Tyypillisesti oireisia ihoalueita ovat sormien välit, ranteet, niska, rinta, lapaluiden alue, pakarat, nivuset ja genitaalien

merkiksi hematologisilla, onkologisilla ja gastrokirurgisilla osastoilla pitää perustua yksilölliseen riskinarvioon eikä rutiinomaiseen käyttöön esimerkiksi antibioottia aloitettaessa. Koska tutkimusnäyttö probioottien tehosta aikuispotilailla on heikkoa, tulisi hauraita potilaita hoidettaessa probioottien käytöstä pidättäytyä kokonaan. Olemme jo aiemmin tänä vuonna herättäneet keskustelua aiheesta Suomen [Lääkärilehden sivuilla](#).

Biocodexin ja Fimean tiedote on luettavissa [täällä](#). Yhdysvaltain lääkeviranomaisen FDA on jo aiemmin listannut potilaita, jotka ovat lisääntyneessä riskissä probioottien haittavaikutukselle. Ko. listaus on luettavissa [tästä](#) artikkelista.

seutu. Lapsilla iholöydöksiä on tavallisimmin kämmenissä ja jalkapohjissa, mutta löydöksiä voi olla laajemminkin. Tyypillisiä iholöydöksiä ovat pienet vesirakkulat, näppylät sekä raapimajäljet. Syyhyypunkin kaivatut kapeat käytävät viittaavat vahvasti syyhyyn, mutta niitä ei läheskään kaikilla ole nähtävissä. Joskus käytävän päästä voidaan kaivaa esiin syyhyypunkki. Harvinaisemmasta karstasyyhyestä voi olla kyse, kun syyhyypotilaalla on hilsehtivä, laaja-alainen, karstainen ihottuma. Karstasyyhyä tavataan muun muassa immuunivajaisilla ja ikääntyneillä.

Syyhy ei tartu kovin helposti, vaan vaatii yleensä läheisen ja/tai toistuvan ihokontaktin. Tästä syystä tartuntoja esiintyy etenkin syyhyyn sairastuneen perheenjäsenillä. Karstasyyhy on sen sijaan punkkien suuren määrän ja hilsehtimisen vuoksi huomattavasti tavallista syyhyä tartuttavampi. Terveydenhuollon työntekijät voivat saada tartunnan syyhyypotilaasta jos hoito käsittää runsaasti ihottuma-alueen koskettelua. Suojakäsineiden käyttö ihottuma-alueita kosketeltaessa ja käsihygienian vähentävät tartunnan riskiä. PSHP:n syyhyohjeet löytyvät [verkosta](#).

Alueellinen tartuntatautipäivä -koulutus 6.2.2018 Taysissa
Tutustu [ohjelmaan PSHP:n koulutuskalenterissa](#)